

er en Lavning, og paa den mere jævnt skraanende Vestside findes en Række Kæmpehøje, der kunde støtte Vognrækkerne, — da, siger jeg, banker en Mands Hjerte varmt for de Vendelboer, der, da de Morsing' og de Forrædere af Thy rømmede, efter stod — de vilde ikke fly, — saa byggede de dem en Vognborg, — derfor lod de deres Liv.

Nordvest for St. Jørgensbjerg ligger Herregaarden Aagaard, den blev afbrændt 1441, og Ejeren Niels Pedersen af Familien Gyldenstjerne »kom ikkun af Gaarden med en Stav i sin Haand«. I det nuværende Aagaards Have findes et gammelt Voldsted af den brændte Gaard.

Det samme Bakkedrag, hvoraf St. Jørgensbjerg er en Del, fortsætter sig mod Nord over Hingelbjerg Høje og naar i Svinkløv ud til Havet.

for det inderste, det mægtige, der bærer alt det andet. Thi her ser man, Ansigt til Ansigt, det mægtige Lag, det dybeste, vi kender i vort Lands geologiske Bygning, Skrivekridtet. Medens det i Reglen er dækket af nyere Dannelser, naar det her helt op til Overfladen. Og at staa overfor det, er det samme som at tale, selv kortere levende end et Nu, med Evigheden, med Millioner og igen Millioner af Aar. Thi dette Lag, Skrivekridtet, er saa tykt, at man kun en Gang er kommen igennem det ved en Boring, helt nede i 1150 Fods Dybde, og saa er dette tusind Fod tykke Lag dog dannet af ganske smaa, ofte mikroskopiske Væsener.

Gaa ned til Havstokken, og hvor Bølgen løber op, vil man ofte finde en smal snavset Stribe af Tangstumper og Slim og Tusinder af ganske smaa

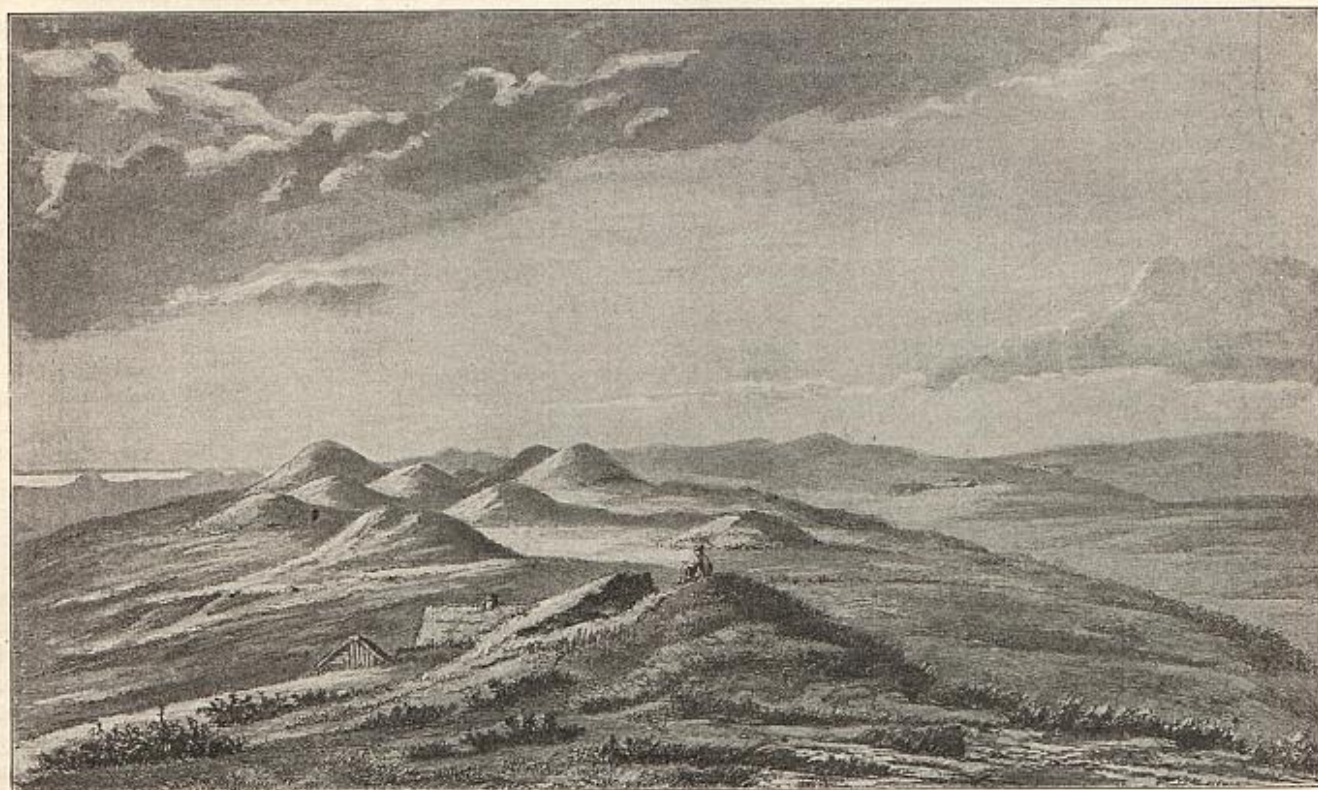

Fig. 45. Magn. Petersen: St. Jørgensbjerg.

Medens der lidt mere mod Øst ved Lerup og Tranum er en stor Slette foran Bakkerne, gaar Svinkløvs Kridtmasser helt ud til Havet. Der er kun en smal Forstrand med nogle Klitter. Men det er en Klit af en egen Art, en frugtbar, yppig Klit. Dens Sydside ind mod Landet er dækket af dyb og frodig Lyng, og mellem den brune Lyng er der saaet ud som skinnende Stjærner vilde, hvidgule Roser. Der er saa mange af dem, at Luften undertiden helt er fyldt med deres Duft.

Havet har i sin Tid dannet disse bratte Kridtskrænter, senere har Vandløb givet dem deres furede, foldede Form, de ligner en Række uhyre Svinklove, maaske stammer Navnet derfra.

Staar man i Forklitterne og ser ind mod de hvide Banker, gribes man af den sære og dybe Følelse, som griber et Menneske, naar han staar over-

bitte Korn. Det er Skallerne af nogle lavtstaaende Slimdyr, Foraminaferer. De er Bygmestrene for den ene Halvdel af Kridtets umaadelige Mængde. De har levet i det dybe Hav, der en Gang dækkede det Sted, hvor Danmark nu ligger, de er døde, deres Skaller er sunkne til Bunds, saadan som nu Havet kaster dem op paa vor Kyst. Hvor smaa disse Skaller end er, de er sjældent mere end $\frac{1}{7}$ Millimeter lange, er de dog store i Forhold til Skrivekridtets anden Halvdel, de saakaldte Kokkoliter. Selv ved to Hundrede Ganges Forstørrelse synes de endnu et ensartet Støv; først ved en langt stærkere Forstørrelse opdager man nogle smaa skiveformede Legemer. Ogsaa i Nutidens Have finder man Kokkoliter i uhyre Mængder i Slammet og drivende om i Havet; man antager, de er dannede af nogle ganske lavtstaaende Alger.